

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 1 mars 2018*

”Begäran om förhandsavgörande – Området frihet, säkerhet och rättvisa – Förordning (EU) n° 650/2012 – Arv och europeiskt arvsintyg – Tillämpningsområde – Möjlighet att ange den efterlevande makens del i det europeiska arvsintyget”

I mål C-558/16,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Kammergericht Berlin (regional överdomstol i Berlin, Tyskland) genom beslut av den 25 oktober 2016, som inkom till domstolen den 3 november 2016, i ett förfarande som anhängiggjorts av

Doris Margret Lisette Mahnkopf,

ytterligare deltagare i rättegången:

Sven Mahnkopf,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešić samt domarna A. Rosas, C. Toader (referent), A. Prechal och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: handläggaren K. Malacek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 4 oktober 2017,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Tysklands regering, genom T. Henze och M. Hellmann, båda i egenskap av ombud,
- Belgiens regering, genom L. Van den Broeck, J. Van Holm och C. Pochet, samtliga i egenskap av ombud,
- Greklands regering, genom G. Papadaki och K. Karavasili, båda i egenskap av ombud,
- Spaniens regering, genom V. Ester Casas, i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

- Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av F. Di Matteo, avvocato dello Stato,
 - Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,
 - Europeiska kommissionen, genom M. Wilderspin och M. Heller, båda i egenskap av ombud,
- och efter att den 13 december 2017 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 1.1, 67.1 och 68 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EGT L 201, 2012, s. 107).
- 2 Begäran har framställts i ett mål avseende en ansökan som framställts av Doris Margret Lisette Mahnkopf om europeiskt arvsintyg efter hennes makes död, vilket avser arvet efter honom.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning nr 650/2012

- 3 Skälen 7, 9, 11, 12 och 71 i förordning nr 650/2012 har följande lydelse:
 - ”(7) En välfungerande inre marknad bör underlättas genom att man undanröjer hindren för fri rörlighet för de personer som för närvarande har svårt att hävda sina rättigheter vid arv med gränsöverskridande verkan. I det europeiska området för rättvisa bör medborgarna kunna utforma sina arvsrättsliga förhållanden i förväg. Det är också viktigt att på ett effektivt sätt skydda rättigheterna för arvingar, testamentstagare, övriga till den avlidne närstående personer och borgenärer.
 - ...
 - (9) Denna förordnings tillämpningsområde bör innefatta alla civilrättsliga aspekter av arv efter en avliden person, det vill säga alla former av överföring av tillgångar, rättigheter och skyldigheter efter dödsfall, oavsett om det rör sig om ett testamentariskt förordnande om kvarlåtenskap eller om arv enligt den legala arvsordningen.
 - ...
 - (11) Denna förordning bör inte tillämpas på andra civilrättsliga områden än arv. För tydlighetens skull bör ett antal frågor som skulle kunna betraktas som knutna till arvsområdet uttryckligen undantas från denna förordnings tillämpningsområde.

(12) Denna förordning bör således inte tillämpas på frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden, inbegripet äktenskapsförord, som förekommer i vissa rättssystem, i den mån dessa inte påverkar arvsfrågor eller förmögenhetsrättsliga frågor avseende förhållanden som bedöms ha verkan jämförbar med äktenskap. De myndigheter som handlägger ett arv enligt denna förordning bör dock, beroende på omständigheterna, beakta en avveckling av den avlidnes äktenskapliga förmögenhetsförhållanden eller liknande förmögenhetsrättsliga förhållanden vid fastställandet av den avlidnes kvarlåtenskap och förmånstagarnas respektive arvslotter.

...

(71) Arvsintyget bör ha samma verkan i samtliga medlemsstater. Det bör inte vara en exekutionstitel i sig men bör ha bevisvärde och bör förutsättas på korrekt sätt ange vad som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på specifika delar, såsom den materiella giltigheten för förordnanden om kvarlåtenskap....”

4 Artikel 1 i förordningen, med rubriken ”Tillämpningsområde”, har följande lydelse:

”1. Denna förordning är tillämplig på arv efter avliden. Den ska inte tillämpas på skattefrågor, tullfrågor eller förvaltningsrättsliga frågor.

2. Denna förordning är inte tillämplig på

...

d) frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden samt förmögenhetsrättsliga frågor avseende förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har jämförbar verkan med äktenskap,

...”

5 I artikel 3.1 a i nämnda förordning avses med arv ”arv efter avliden som omfattar alla former av överföring av tillgångar, rättigheter och skyldigheter efter dödsfall, oavsett om det rör sig om ett testamentariskt förordnande om kvarlåtenskap eller om arv enligt den legala arvsordningen”.

6 I artikel 21 i förordningen, som föreskriver den allmänna regeln om den lag som är tillämplig på arvet, föreskrivs följande i punkt 1:

”Om inte annat anges i denna förordning ska den lag som är tillämplig på arvet i dess helhet vara lagen i den stat där den avlidne hade hemvist vid sin död.”

7 Artikel 22 i förordning nr 650/2012 har rubriken ”Lagval”. I punkt 1 första stycket föreskrivs följande:

”En person får låta rätten till sitt arv i dess helhet styras av lagen i den stat där personen är medborgare vid tidpunkten för sitt val eller vid sin död.”

8 I artikel 23 i förordningen, med rubriken ”Den tillämpliga lagens räckvidd”, föreskrivs följande:

”1. Den lag som anvisas enligt artikel 21 eller 22 ska styra arvet i dess helhet.

2. Den lagen ska i synnerhet reglera

...

b) fastställandet av förmånstagarna, deras respektive andelar samt de förpliktelser som de kan komma att åläggas enligt den avlidnes sista vilja samt fastställandet av övriga arvsrätter, inbegripet efterlevande makes, makas eller partner arvsrätt,

...”

9 Kapitel VI i förordningen, med rubriken ”Europeiskt arvsintyg”, innehåller artiklarna 62–73. I artikel 62 i förordningen föreskrivs följande:

”1. Genom denna förordning inrättas ett europeiskt arvsintyg (nedan kallat arvsintyget) som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat och ha de verkningar som förtecknas i artikel 69.

2. Det ska inte vara obligatoriskt att använda ett arvsintyg.

3. Arvsintyget ska inte ersätta nationella dokument som används för liknande ändamål i medlemsstaterna. När det har utfärdats för användning i en annan medlemsstat ska arvsintyget emellertid även ha de verkningar som förtecknas i artikel 69 i den medlemsstat vars myndigheter utfärdade det i enlighet med detta kapitel.”

10 Artikel 63 i förordning nr 650/2012 har rubriken ”Arvsintygets syfte”. I punkterna 1 och 2 föreskrivs följande:

”1. Arvsintyget ska användas av arvingar, testamentstagare som har direkta rättigheter i arvet och... som i en annan medlemsstat behöver återöppna sin ställning eller utöva sina rättigheter som arvingar eller testamentstagare...

2. Arvsintyget får i synnerhet användas för att visa en eller flera av följande omständigheter:

a) Ställningen och/eller rättigheterna för varje arvinge eller i förekommande fall varje testamentstagare som anges i arvsintyget liksom deras respektive arvslott.

b) Tilldelning av en specifik tillgång eller specifika tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen till arvinge eller i förekommande fall testamentstagare som anges i arvsintyget.

...”

11 Artikel 65.3 d i förordningen har följande lydelse:

”Ansökan [om intyget] ska innehålla den information som förtecknas nedan, såvitt denna information är känd för sökanden och behövs för att den utfärdande myndigheten ska kunna intyga de omständigheter som sökanden vill ha styrkta, och ska åtföljas av alla relevanta handlingar antingen i original eller i form av kopior som uppfyller de villkor som krävs för att deras äkthet ska kunna fastställas, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 66.2:

...

d) Personuppgifter om den avlidnes make, maka eller partner och i förekommande fall f.d. make, maka eller partner: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns) och adress.

...”

12 I artikel 67.1 i samma förordning föreskrivs följande:

”Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål utfärda arvsintyget i enlighet med förfarandet i detta kapitel när de uppgifter som ska styrkas har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den ska använda det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2....”

13 Artikel 68 i förordning nr 650/2012, som reglerar arvsintygets innehåll, har följande lydelse:

”Arvsintyget ska innehålla följande information i den utsträckning som behövs för det ändamål som arvsintyget utfärdas för:

...

f) Personuppgifter om den avlidne: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns), adress vid dödstillfället, dödsdatum och dödsort.

...

h) Information om äktenskapsförord som den avlidne har ingått eller i förekommande fall ett avtal som den avlidne ingått avseende ett förhållande som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har jämförbar verkan med äktenskap samt information om makarnas förmögenhetsförhållanden eller motsvarande förmögenhetsförhållanden.

...

l) Uppgift om varje arvinges arvslott och i förekommande fall en förteckning över rättigheterna och/eller tillgångarna för varje arvinge.

...”

14 Artikel 69 i samma förordning, som har rubriken ”Arvsintygets rättsverkningar”, har följande lydelse:

”1. Arvsintyget ska ha rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.

2. Det ska antas att arvsintyget på ett korrekt sätt visar omständigheter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den person som i arvsintyget anges som arvinge, testamentstagare... ska antas ha den ställning som anges i arvsintyget och/eller vara innehavare av de rättigheter eller befogenheter som anges i arvsintyget utan några andra villkor för och/eller inskränkningar i dessa rättigheter eller befogenheter än de som anges i arvsintyget.

...”

Förordning (EU) 2016/1103

- 15 Skälen 18 och 22 i rådets förordning (EU) 2016/1103 av den 24 juni 2016 om genomförande av ett fördjupat samarbete på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om makars förmögenhetsförhållanden (EGT L 183, 2016, s. 1), har följande lydelse:

”(18) Denna förordnings tillämpningsområde bör omfatta alla civilrättsliga aspekter av makars förmögenhetsförhållanden, såväl den löpande förvaltningen av makarnas egendom som avveckling av den, i synnerhet till följd av att makarna separerar eller att en make avlider....

...

(22) Eftersom frågor om underhållsskyldighet mellan makar regleras i rådets förordning (EG) nr 4/2009 [av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (EUT L 7, 10.1.2009, s. 1)] bör de undantas från tillämpningsområdet för den här förordningen, vilket även gäller frågor om arv efter en avliden make, eftersom de omfattas av [förordning nr 650/2012].”

- 16 Artikel 1 i denna förordning har rubriken ”Tillämpningsområde”. I punkt 2 d i denna artikel föreskrivs följande:

”Denna förordning är inte tillämplig på

...

d) arv efter avliden make.”

- 17 Artikel 70 i denna förordning, med rubriken ”Ikraftträdande”, föreskriver i punkt 2 andra stycket att förordningen ska tillämpas först från och med den 29 januari 2019, med undantag för vissa allmänna bestämmelser och slutbestämmelser.

Tysk rätt

- 18 I 1371 § punkt 1 i den tyska civillagen (Bürgerliches Gesetzbuch) (nedan kallad BGB) föreskrivs följande:

”Om makarnas förmögenhetsförhållande upphör genom den ena makens död ska en utjämning av kvarlåtenskapen ske genom att den efterlevandes laglott ökas med en fjärdedel. Härvid är det utan betydelse huruvida makarna faktiskt hade något giftorättsgods.”

- 19 I 1931 § BGB föreskrevs följande:

”(1) Efterlevande make ärver, i egenskap av laglig arvinge, jämte arvlåtarens bröstarvingar, en fjärdedel av kvarlåtenskapen, och jämte arvlåtarens föräldrar och far- och morföräldrar, hälften av kvarlåtenskapen. Den efterlevande maken ska framför arvlåtarens mor- och farföräldrar och deras barn ärva den del av den andra hälften som i enlighet med 1926 § skulle ha gått till nämnda barn.

...

(3) Bestämmelsen i 1371 § BGB påverkas inte.

...”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 20 Lutz G. Mahnkopf avled den 29 augusti 2015. Vid tidpunkten för sin död, var han gift med Doris Margret Lisette Mahnkopf. Båda makarna, som var tyska medborgare, hade sin hemvist i Berlin (Tyskland). Den avlidne, som inte hade gjort något förordnande om kvarlåtenskapen, efterlämnade som enda arvingar sin maka och parets ende son.
- 21 Makarna levde enligt den lagstadgade förmögenhetsordningen med tillökningsgemenskap (*Zugewinnngemeinschaft*) och hade inte ingått något äktenskapsförord. Arvlåtarens kvarlåtenskap omfattar förutom tillgångar i Tyskland en 50 procentig ägarandel i en fastighet i Sverige.
- 22 På begäran av Doris Margret Lisette Mahnkopf utfärdade Amtsgericht Schöneberg (lokal domstol i Schöneberg, Tyskland), den domstol som är behörig med avseende på arvet efter Lutz G. Mahnkopf, den 30 maj 2016, ett nationellt arvsintyg enligt vilket den efterlevande maken och släktingar i nedstigande led skulle ärva hälften var av dödsboet enligt den lagstadgade arvsföljden i tysk rätt. Den hänskjutande domstolen har förklarat att hustruns andel av kvarlåtenskapen – till följd av tillämpningen av 1931 § stycke 1 BGB, enligt vilken den efterlevande makens laglott, som är en fjärdedel – ska ökas med ytterligare en fjärdedel när makarna levte i enlighet med förmögenhetsordningen med tillökningsgemenskap, såsom framgår av 1371 § stycke 1 BGB.
- 23 Den 16 juni 2016 ansökte Doris Margret Lisette Mahnkopf hos notarius publicus om att, i enlighet med förordning nr 650/2012, få ett europeiskt arvsintyg upprättat till sig och sin son, enligt vilket hon och hennes son skulle ärva hälften var i enlighet med den nationella legala arvsordningen. Med hjälp av detta arvsintyg önskade hon ändra ägarstrukturen till fastigheten i Sverige. Notarius publicus överlämnade hennes ansökan till Amtsgericht Schöneberg (lokal domstol i Schöneberg).
- 24 Denna domstol avslog ansökan om ett europeiskt arvsintyg, eftersom den andel som tillskrivits den avlidnes maka kunde hänföras, vad gäller en fjärdedel av arvet efter den avlidne, till arvsordningen och vad gäller en annan fjärdedel av arvet efter den avlidne, till makars förmögenhetsförhållanden enligt 1371 § stycke 1 BGB. Den bestämmelse enligt vilken den sistnämnda fjärdedelen tilldelats, vilken avser makars förmögenhetsförhållanden och inte arv, omfattas inte av tillämpningsområdet för förordning nr 650/2012.
- 25 Doris Margret Lisette Mahnkopf överklagade detta beslut till Kammergericht Berlin (regional överdomstol i Berlin, Tyskland). I samband med detta överklagande kompletterade hon också sin ursprungliga talan genom att i andra hand yrka att det europeiska arvsintyget ska utfärdas med en upplysande notering om att hennes arvsrätt hänfördes, vad gäller en fjärdedel av arvet efter den avlidne, till förmögenhetsordningen med tillökningsgemenskap.
- 26 Den hänskjutande domstolen har förklarat att det i tysk doktrin råder delade meningar om huruvida bestämmelsen i 1371 § stycke 1 BGB är en arvsrättslig bestämmelse eller en bestämmelse som rör makars förmögenhetsförhållanden. Denna domstol anser att 1371 § stycke 1 BGB, med beaktande av dess syfte, nämligen fördelningen av makarnas tillgångar när egendomsgemenskapen upphör till följd av att en av makarna avlider, inte utgör en regel som rör "arv efter avliden", i den mening som avses i artikel 1.1 i förordning nr 650/2012. Den regel som föreskrivs i den bestämmelsen ska alltid tillämpas när äktenskapets rättsverkningar, inbegripet frågor rörande makarnas förmögenhetsförhållanden, regleras enligt tysk rätt. Detta skulle inte kunna säkerställas om regeln klassificerades som en regel som rör arv, eftersom dess tillämpningsområde då skulle begränsas till fall där arvet reglerades enligt tysk rätt, i enlighet med artiklarna 21 och 22 i förordning nr 650/2012.
- 27 Med hänsyn till avsaknaden av harmonisering av reglerna om makars förmögenhetsförhållanden i unionen, anser den hänskjutande domstolen vidare att ökningen av den efterlevande makens arvslott, vilken följer av tillämpningen av en regel som rör makars förmögenhetsförhållanden, i detta fall 1371 § stycke 1 BGB, i princip inte, även i rent upplysande syfte, kan tas med i det europeiska arvsintyget.

- 28 Denna domstol anser emellertid att denna ökning skulle kunna anges i det europeiska arvsintyget när den tillämpliga arvslagstiftningen, i enlighet med artikel 21 eller artikel 22 i förordning nr 650/2012, och lagen som rör makars förmögenhetsförhållanden, ska fastställas i enlighet med lagstiftningen i en enda medlemsstat, oavsett vilken lagvalsregel som ska tillämpas. I detta fall ska den lag som är tillämplig på arvet och den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden, fastställas enbart enligt tysk rätt.
- 29 Den hänskjutande domstolen har i detta avseende gjort gällande att en sådan tolkning skulle vara möjlig mot bakgrund av de begrepp som används i artiklarna 67.1 och 69.2 i förordning nr 650/2012, enligt vilka de uppgifter som ska styrkas har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet "eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det". Denna tolkning skulle också vara motiverad med hänsyn till den andra meningen i skäl 12 i förordning nr 650/2012 och till syftet med det europeiska arvsintyget som är att påskynda och förenkla den gränsöverskridande verkställigheten av arvsrätten.
- 30 Mot denna bakgrund har Landgericht Berlin (regional överdomstol i Berlin) beslutat att vilandeförklara målet och hänskjuta följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:
- "1) Ska artikel 1.1 i förordning nr 650/2012 tolkas så, att förordningens tillämpningsområde (arv efter avliden) också omfattar nationella bestämmelser som, såsom 1371 § stycke 1 BGB, reglerar förmögenhetsrättsliga frågor efter en makes död genom att öka den efterlevande makens laglott?
- 2) För det fall att fråga 1 ska besvaras nekande, ska artiklarna 68 punkt 1 och 67.1 i förordning nr 650/2012 tolkas så, att den efterlevande makens arvslott i sin helhet får tas med i det europeiska arvsintyget, även om denna till en del följer av en ökning av den lagliga arvslotten i enlighet med en sådan förmögenhetsrättslig bestämmelse som 1371 § stycke 1 BGB?
- Om denna fråga i princip ska besvaras nekande, kan den ändå i undantagsfall besvaras jakande när
- a) arvsintyget enbart har som syfte att i en annan medlemsstat fastställa arvingars rättigheter till arvlåtarens där befintliga tillgångar, och
- b) avgörandet avseende arvet (artiklarna 4 och 21 i förordning nr 650/2012) och – oavsett vilken lagvalsbestämmelse som används – frågan om makarnas förmögenhetsförhållande regleras enligt samma nationella rättsordning?
- 3) För det fall att frågorna 1 och 2 ska besvaras nekande, ska artikel 68 punkt 1 i förordning nr 650/2012 tolkas så, att den efterlevande makens arvslott, som ökats på grundval av förmögenhetsrättsliga bestämmelser, får tas med i sin helhet i det europeiska arvsintyget men på grund av nämnda ökning enbart i upplysande syfte?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 31 Genom sin första fråga vill den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida artikel 1.1 i förordning nr 650/2012 ska tolkas så, att tillämpningsområdet för nämnda förordning omfattar en nationell bestämmelse, såsom den som är i fråga i det nationella målet, som föreskriver att det när en av makarna avlider ska göras en schablonmässig uppdelning av makarnas tillgångar genom en ökning av den efterlevande makens arv.
- 32 Domstolen hänvisar inledningsvis till fast praxis enligt vilken det såväl av kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten som av likhetsprincipen följer att ordalydelsen i en unionsbestämmelse som inte innehåller någon uttrycklig hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar för fastställandet

av bestämmelsens innebörd och tillämpningsområde i regel ska ges en självständig och enhetlig tolkning inom hela Europeiska unionen (dom av den 18 oktober 2016, Nikiforidis, C-135/15, EU:C:2016:774, punkt 28 och där angiven rättspraxis), med beaktande av inte bara ordalydelsen, utan även det sammanhang i vilket bestämmelsen ingår och det mål som eftersträvas med den aktuella lagstiftningen (se, bland annat, dom av den 18 maj 2017, Hummel Holding, C-617/15, EU:C:2017:390, punkt 22 och där angiven rättspraxis).

- 33 Enligt ordalydelsen i artikel 1.1 i förordning nr 650/2012 föreskrivs att den förordningen är tillämplig på arv efter avliden. Artikel 1.2 i förordningen innehåller en icke uttömmande förteckning över ämnen som ska vara undantagna från förordningens tillämpningsområde, bland annat, i punkt d i denna bestämmelse "frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden". I artikel 3.1 a i denna förordning anges att med "arv" avses "arv efter avliden som omfattar alla former av överföring av tillgångar, rättigheter och skyldigheter efter dödsfall, oavsett om det rör sig om ett testamentariskt förordnande om kvarlåtenskap eller om arv enligt den legala arvsordningen".
- 34 Det framgår också av skäl 9 i förordning nr 650/2012 att denna förordnings tillämpningsområde bör innefatta alla civilrättsliga aspekter av arv efter avliden.
- 35 Vad gäller de mål som eftersträvas med förordning nr 650/2012 påpekar domstolen att skäl 7 i den förordningen anger att en välfungerande inre marknad bör underlättas genom att man undanröjer hindren för fri rörlighet för de personer som vill hävda sina rättigheter vid arv med gränsöverskridande verkan. Inom det europeiska området för rättvisa är det också viktigt att på ett effektivt sätt skydda rättigheterna för arvingar, testamentstagare, övriga till den avlidne närstående personer och borgenärer.
- 36 I detta syfte föreskriver förordning nr 650/2012 inrättandet av ett europeiskt arvsintyg som ska göra det möjligt för arvingar, legatarier eller sådana rättighetshavare som nämns i intyget att i en annan medlemsstat styrka sin ställning och sina arvsrättigheter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 oktober 2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, punkt 59).
- 37 Med beaktande av det sammanhang i vilket den aktuella bestämmelsen ingår, framgår det av skälen 11 och 12 i förordning nr 650/2012 att förordningen inte bör tillämpas på andra civilrättsliga områden än arv, särskilt frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden, inbegripet äktenskapsförord, som förekommer i vissa rättssystem, i den mån dessa inte rör arvsfrågor.
- 38 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att, i enlighet med 1371 § stycke 1 BGB, i händelse av upplösning av förmögenhetsordningen med tillökningsgemenskap (*Zugewinnngemeinschaft*), ska den efterlevande makens arvslott vid fördelningen av makarnas tillgångar ökas med en fjärdedel.
- 39 I sitt yttrande har den tyska regeringen i detta hänseende angett att den aktuella nationella bestämmelsen om upplösning av ett äktenskap endast ska tillämpas när äktenskapet upplöses till följd av dödsfall. Bestämmelsen har som syfte att schablonmässigt fördela egendom som förvärvats under äktenskapet genom att kompensera för de nackdelar som följer av avbrottet i den lagstadgade förmögenhetsordningen med tillökningsgemenskap när en av makarna avlider, vilket gör att sammansättningen och värdet av tillgångarna vid början och i slutet av äktenskapet inte behöver fastställas i detalj.
- 40 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 78 och 93 i sitt förslag till avgörande, avser 1371 § stycke 1 BGB, enligt de uppgifter som domstolen har tillgång till, inte fördelning av tillgångar mellan makarna, utan den efterlevande makens rätt till tillgångar som redan ingår i dödsboet. Under dessa omständigheter förefaller nämnda bestämmelse inte främst avse fördelningen av makarnas tillgångar eller likvidationen av makars förmögenhetsförhållanden, utan snarare fastställandet av omfattningen av den andel av arvet som ska tilldelas den efterlevande maken i förhållande till andra arvtagare. En sådan

bestämmelse avser därför huvudsakligen arvet efter den avlidna maken och inte makarnas förmögenhetsförhållanden. En regel i den nationella lagstiftningen, såsom den som är aktuell i det nationella målet, rör följaktligen arv i den mening som avses i förordning nr 650/2012.

- 41 Denna tolkning är inte oförenlig med tillämpningsområdet i förordning 2016/1103. Även om förordningen, i enlighet med skäl 18 i densamma, antogs i syfte att omfatta alla civilrättsliga aspekter av makars förmögenhetsförhållanden, såväl den löpande förvaltningen av makarnas egendom som avvecklingen av den, i synnerhet till följd av att makarna separerar eller att en make avlider, undantas uttryckligen, i enlighet med dess artikel 1.2 d, "arv efter avliden make" från dess tillämpningsområde.
- 42 Att den andel av kvarlåtenskapen som tillkommer den efterlevande maken eller maken enligt en bestämmelse i nationell rätt, såsom 1371 § stycke 1 BGB, anses utgöra arv gör det slutligen, och såsom generaladvokaten också har påpekat i punkt 102 i sitt förslag till avgörande, möjligt att låta uppgifterna om denna del framgå i det europeiska arvsintyget, med de rättsverkningar som beskrivs i artikel 69 i förordning nr 650/2012. Enligt artikel 69.1 i förordningen ska det europeiska arvsintyget ha rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande. Enligt artikel 69.2 i samma förordning ska den person som i arvsintyget anges som testamentstagare antas ha den ställning som anges i arvsintyget utan några andra villkor för och/eller inskränkningar i dessa rättigheter eller befogenheter än de som anges i arvsintyget. (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 oktober 2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, punkt 60).
- 43 Domstolen konstaterar således att det skulle vara väsentligt svårare att uppfylla syftet med det europeiska arvsintyget i en situation såsom den som är aktuell i det nationella målet om intyget inte innehåller fullständiga uppgifter om den efterlevande makens rätt till kvarlåtenskapen.
- 44 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första frågan besvaras enligt följande. Artikel 1.1 i förordning nr 650/2012 ska tolkas så, att tillämpningsområdet för nämnda förordning omfattar en nationell bestämmelse, såsom den som är i fråga i det nationella målet, som föreskriver att det när en av makarna avlider ska göras en schablonmässig uppdelning av makarnas tillgångar genom en ökning av den efterlevande makens arv.

Den andra och den tredje frågan

- 45 Med hänsyn till svaret på den första frågan, saknas anledning att besvara den andra och den tredje frågan.

Rättegångskostnader

- 46 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Artikel 1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg, ska tolkas så, att tillämpningsområdet för nämnda förordning omfattar en nationell bestämmelse, såsom den som är i fråga i det nationella målet, som föreskriver att det när en av makarna avlider ska göras en schablonmässig uppdelning av makarnas tillgångar genom en ökning av den efterlevande makens arv.

Underskrifter